

Innst. S. nr. 231

(1999-2000)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen og Hallgeir Langeland om uavhengig undersøkelse av reduksjon av CO₂-utslipp ved eventuell bygging av gasskraftverk i Norge

Dokument nr. 8:55 (1999-2000)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Forslagsstillerne viser i dokumentet til at ikke minst i lys av at forurensningsloven kan bli endret i prosessen frem mot bygging av gasskraftverkene, og den store betydning dette vil få for fremtidig norsk klima- og energipolitikk, fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til en uavhengig undersøkelse om hvordan norske gasskraftverk vil redusere europeiske CO₂-utslipp i løpet av tidsperioden for et gasskraftverks levetid, minimum 20 år."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Aud Blattmann, Kai Ekanger, Gunn Karin Gjøl, Bent Hegna, lederen Tore Nordtun og Torny Pedersen, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, og fra Høyre, Bent Høie og Jan Tore Sanner, viser til statsrådenes svar til komiteen i brev av henholdsvis 19. mai 2000 og 30. mai 2000 og til Stortingets behandling av St.meld. nr. 29 (1998-1999) om energipolitikken, jf. Innst. S. nr. 122 (1999-2000).

Flertallet foreslår at forslaget i Dokument nr. 8:55 (1999-2000) avvises.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Hilde Frafjord Johnson og Bror Yngve Rahm, fra Senterpartiet, John Dale, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, og fra Venstre, Gunnar Kvassheim, viser til Innst. S. nr. 122 (1999-2000). Av denne framgår det at flertallet går inn for bygging av gasskraftverk for å redusere de totale utslippene av

klimagasser ved at norsk gasskraft fortrenger mer forurensende energiproduksjon. For å legge til rette for bygging av norske gasskraftverk har Stortinget vedtatt at de utslippsvilkårene som er fastsatt for gasskraftverkene skal endres. Disse medlemmer viser til at Stortinget også har vedtatt at dersom det ikke er mulig å endre utslippsvilkårene til gasskraftverkene innenfor rammene av dagens forurensningslov, skal forurensningsloven endres. I denne forbindelse viser disse medlemmer til en uttalelse fra Justisdepartementets lovavdeling av 6. mars 2000. Her sies det:

"... dersom etablering av gasskraftverk medfører betydelige utslipp av klimagasser uten å føre til en tilnærmet tilsvarende reduksjon av utslipp eller miljøskader andre steder, kan det etter Lovavdelingens syn på denne bakgrunn reises ganske tungtveiende rettslige innvendinger mot å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven."

I denne forbindelse vil disse medlemmer også vise til at Justisdepartementets lovavdeling legger vekt på hvilken sikkerhet - rettslig eller faktisk - man kan stille for at de totale utslippene vil gå ned. Lovavdelingen uttaler at det i en slik vurdering kreves:

"... forholdsvis høy grad av sikkerhet for miljøfordelene vil inntre for at de skal gjøre det berettiget å gi tilatelse til en virksomhet som isolert sett vil medføre betydelige forurensende utslipp."

Videre legger disse medlemmer også vekt på at faglige instanser ikke er entydige i analysene om hvorvidt norske gasskraftverk vil medføre reduserte totalutslipp av klimagasser. Statens forurensningstilsyns beregninger viser at det kun er på helt bestemte forutsetninger og på kort sikt at gasskraftverk i Norge vil medføre lavere utslipp av klimagasser i Norden. Dette forutsetter at elforbruket i Norden ikke øker og at pro-

duksjonen ved kullkraftverk reduseres som følge av norsk gasskraft. Også Norges vassdrags- og energidirektorat forutsetter i sine beregninger at gasskraft konkret må erstatte kullkraft dersom det skal ha betydning for de totale utslippene. Disse medlemmer peker på at det er knyttet stor usikkerhet, og helt bestemte forutsetninger, til de beregninger som hittil er foretatt.

Disse medlemmer viser til brev fra Olje- og energidepartementet av 19. mai 2000 og fra Miljøvern-departementet av 30. mai 2000. Disse medlemmer kan ikke se at departementet svarer på de problemstillinger som tas opp i forslaget. Disse medlemmer tar det for gitt at Regjeringen følger opp Stortingets vedtak. I en slik oppfølging vil det være sentralt å fastslå om utslippstillatelsene kan omgjøres innenfor rammene av dagens forurensningslov. I den forbindelse vil utviklingen av de totale utslippene ha betydning. Disse medlemmer kan ikke se at departementene har berørt dette i brevene til komiteen. Det er kritikkverdigg.

På bakgrunn av dette ser disse medlemmer det som viktig at det foretas en nærmere undersøkelse av om norsk gasskraftverk vil redusere det totale nordiske eller europeiske utslipp av klimagasser. Resultatet av en slik undersøkelse vil også ha betydning for hvorvidt nye utslippsvilkår kan tillates innenfor rammene av dagens forurensningslov. For å få et best mulig beslutningsgrunnlag slik at det kan foretas en helhetlig vur-

dering er det viktig at en slik undersøkelse må se på utviklingen av utslippene i hele gasskraftverkernes levetid.

Disse medlemmer tar derfor opp forslaget i Dokument nr. 8:55 (1999-2000).

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre:

Forslag

Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til en uavhengig undersøkelse om hvordan norske gasskraftverk vil redusere europeiske CO₂-utslipp i løpet av tidsperioden for et gasskraftverks levetid, minimum 20 år.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:55 (1999-2000) - forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen og Hallgeir H. Langeland om uavhengig undersøkelse av reduksjon av CO₂-utslipp ved eventuell bygging av gasskraftverk i Norge - avvises.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 8. juni 2000

Tore Nordtun
leder

Hilde Frafjord Johnson
ordfører

Aud Blattmann
sekretær

Vedlegg 1**Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 19. mai 2000****Vedrørende Dok. nr. 8:55 (1999-2000) om gasskraft**

Eg viser til forslag frå Stortingsrepresentantane Kristin Halvorsen og Hallgeir Langeland i Dok. nr. 8:55 (1999-2000): *"Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til en uavhengig undersøkelse om hvordan norske gasskraftverk vil redusere europeiske CO₂-utslipp i løpet av tidsperioden for et gasskraftverks levetid, minimum 20 år."*

Eg vil i denne samanheng vise til dei retningslinjer som vart lagt i denne saka i samband med behandlinga av Innst. S. nr. 122 (1999-2000) i Stortinget.

I innstillinga på side 18 heiter det at:

"På bakgrunn av sakens forhistorie mener komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre, at det er nødvendig å gi retningslinjer for omgjøringsaken og for behandling av eventuelle nye utslippssøknader fra gasskraftutbyggere.

Flertallet peker på at forurensningsloven åpner for omgjøring av tidligere fastsatte vilkår og tildelte utslippstillatelser. Alminnelige forvaltningsrettslige regler gir også adgang for slik omgjøring.

Flertallet viser til at forurensningsloven § 18 gir adgang til omgjøring når "de fordeler forurenseren eller andre får av at vilkår blir lempet på eller opphevet, er vesentlig større enn de skader eller ulemper det vil føre til for miljøet". Det er også adgang til omgjøring når "vilkårene i tillatelsen er unødvendige for å motvirke forurensninger". Flertallet legger til grunn at det

er adgang til omgjøring av de gitte tillatelser i samsvar med disse reglene. Flertallet vil peke på at effekten av vilkårene i de tildelte utslippstillatelser faktisk er økt forurensning. Det er flertallets syn at de fordeler som gis ved at vilkårene i tillatelsene endres, også gagnar miljøet. Flertallet mener også de samfunnsmessige fordeler med industriell og teknologisk utvikling må tillegges stor vekt.

Når det gjelder behandlingen av omgjøringssakene forutsetter flertallet at det legges vekt på at sakene har vært utredet tidligere, og at de parter saken gjelder har hatt anledning til å uttale seg gjennom høringsrunder, og at nødvendige krav til saksbehandling etter forurensningsloven og forvaltningsloven følges. Innenfor disse rammer må det legges til rette for en rask behandling, og flertallet viser til at kravet om konsekvensutredning er oppfylt i forbindelse med den opprinnelige behandlingen av saken."

Regjeringa arbeider no med å følgje opp dei vedtaka som vart gjort om omgjøring etter dei retningslinjene Stortinget har skissert. Miljøverndepartementet handsamar omgjøringa i samråd med andre departement, mellom anna Olje- og energidepartementet. Forurensningslova og alminnelege forvaltningsmessige reglar gir retningslinjer for korleis slik sakshandsaming skal skje. Sidan saka er under handsaming, er det for tidleg å gå nærare inn på dei vurderingar som vil bli lagde til grunn utover dei føringane som Stortinget har gitt.

Vedlegg 2**Brev fra Miljødepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 30. mai 2000****Vedrørende Dok. nr. 8:55 (1999-2000) om gasskraft**

Jeg viser til forslag fra Stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen og Hallgeir Langeland i Dok. nr. 8:55 (1999-2000): *"Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til en uavhengig undersøkelse om hvordan norske gasskraftverk vil redusere europeiske CO₂-utslipp i*

løpet av tidsperioden for et gasskraftverks levetid, minimum 20 år."

Jeg viser til at Regjeringen allerede har besvart spørsmålet og har ingen kommentarer utover det svar som foreligger fra olje- og energiministeren av 19. mai 2000.